

БИЛТЕН

РЕФОРМЕ ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

ИЗМЕНЕ И
ДОПУНЕ ЗАКОНА
О ДРЖАВНИМ
СЛУЖБЕНИЦИМАПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О УДРУЖЕЊИМА
У СКУПШТИНСКОЈ
ПРОЦЕДУРИОСНИВАЊЕ
КОМУНАЛНЕ
ПОЛИЦИЈЕПРОГРАМ
СТИПЕНДИРАЊА
МЛАДИХ ДРЖАВНИХ
СЛУЖБЕНИКА„УПРАВЉАЊЕ
АКУМУЛИРАНИМ
ОБИМОМ
ЗАКОНОДАВСТВА”

У склопу укупних друштвених реформи, Влада Републике Србије је у новембру 2004. године усвојила Стратегију реформе државне управе у Републици Србији. Основни циљеви реформе државне управе су изградња демократске државе засноване на владавини права, одговорности, јавности, економичности и ефикасности и изградња државне управе усмерене ка грађанима, која је способна да грађанима и пословним субјектима пружи висок квалитет услуга уз разумне трошкове. Управљање реформом државне управе на стратешком нивоу поверено је Савету за реформу државне управе Владе Републике Србије, док је за управљање реформом државне управе на оперативном нивоу, односно за њено конкретно спровођење у пракси, задужено Министарство за државну управу и локалну самоуправу. Међутим, да би реформа државне управе била успешна, неопходна је координација и активно учешће свих органа државне управе будући да је сваки државни орган одговоран за спровођење појединачних активности које чине садржину реформе.

Систем државне управе

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА О ДРЖАВНИМ
СЛУЖБЕНИЦИМА

-Новим решењима предвиђа се јачање борбе против корупције и институције Заштитника грађана-

Влада Републике Србије је крајем септембра ове године утврдила Предлог закона о изменама и допунама Закона о државним службеницима, чији текст је припремило Министарство за државну управу и локалну самоуправу. Предложене основне измене у Закону односе се на јачање борбе против корупције, као и на јачање институције Заштитника грађана. Такође, Предлогом закона уређује се и питање услова у погледу врсте стручне спреме за обављање послова државних службеника у складу са одредбама Закона о високом образовању.

Предлог закона предвиђа да се Служба за управљање кадровима, у оквиру своје надлежности, поред осталог, посебно стара о организовању стручног усавршавања у области борбе против корупције, чиме се обезбеђује спровођење препоруке Групе држава за борбу против корупције Савета Европе (ГРЕКО).

Предложеним изменама у Закону је предвиђена могућност да Влада на основу јавне препоруке Заштитника грађана за разрешење државног службеника на положају, разреши истог са дужности, који у том случају остаје нераспоређен. Ова мера Заштитника грађана има за циљ повећање транспарентности рада државних органа, а у крајњем исходу утиче на лакше остваривање права грађана пред државним органима.

Предлогом закона о изменама и допунама Закона о државним службеницима извршено је усклађивање са Законом о високом образовању којим је предвиђено да се уместо постојећих система високог и вишег образовања успостави јединствени систем високог образовања, унутар којег постоје две врсте студија (струковне и академске).

Намера предлагача закона је да се приликом одређивања услова у погледу врсте стручне спреме за заснивање радног односа, као и у погледу права и обавеза запослених у току радног односа имају у виду запослени који су завршили различите врсте студија у различитом периоду трајања (четири–шест година, односно три–четири године), као и да се обезбеди заштита права лица која су стекла високо, односно више образовање у складу са прописима из области образовања који су престали да важе. ■

Слобода удруживања – важан корак на пућу ка ЕУ

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О УДРУЖЕЊИМА У СКУПШТИНСКОЈ ПРОЦЕДУРИ

-Новим законским решењима унајредиће се обласи удруживања грађана-

Влада Републике Србије је јула 2008. године утврдила Предлог закона о удружењима који је уврштен у скупштинску процедуру. Овим предлогом закона, чији је текст припремило Министарство за државну управу и локалну самоуправу, уређује се положај и деловање удружења у Републици Србији уз примену одговарајућих европских стандарда на битно другачијим основама него што је то био случај са до сада важећим законима којима се уређивала ова област.

Текст новог Закона припремљен је у сарадњи са Радном групом невладиних организација која је састављена од представника репрезентативног броја удружења регистрованих у Србији. У том смислу предложена решења могу представљати добар оквир, а и подстицај за развој овог сегмента цивилног друштва у Србији, као и за партнерски однос државних институција са цивилним сектором у мери у којој то допушта различита друштвена улога и природа ових сектора.

ПОСТОЈЕЋИ ЗАКони ПРЕВАЗИЂЕНИ

Правни оквир за оснивање и деловање удружења у Републици Србији тренутно је прилично шаролик и нехомоген. Насупрот савременим уставним нормама и одредбама ратификоване Европске конвенције, начин остваривања загарантоване слободе удруживања у Републици Србији још увек уређују два у свему превазиђена закона која су донета у складу са тада важећим уставним уређењем. То су: Закон о удруживању грађана у удружења, друштвене организације и политичке организације које се оснивају за територију СФРЈ из 1990. године и Закон о друштвеним организацијама и удружењима грађана Републике Србије из 1982. године. Овим законима, иако су више пута новелирани, удружења се деле на друштвене организације које су друштвено правна лица и удружења грађана, која су грађанско правна лица, за шта у важећем правном систему Републике Србије апсолутно нема основа.

Услови за оснивање удружења

Према Предлогу закона, под удружењем се подразумева добровољна и невладина непрофитна организација заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом. Овим је омогућено разграничење ове врсте организација од других облика и начина повезивања грађана.

Новим решењима ће се знатно либерализовати услови за оснивање удружења. Наиме, потребан број лица за оснивање удружења смањен је са десет на три, при чему најмање један од оснивача мора имати пребивалиште (за физичка лица), односно седиште (за правна лица) на територији Републике Србије.

Устав Републике Србије гарантује слободу удруживања. Сагласно Уставу, удружења се оснивају без претходног одобрења, уз упис у Регистар, што значи да за оснивање удружења није неопходно претходно одобрење било ког државног органа, али тек по упису у Регистар удружења, који се води у Министарству за државну управу и локалну самоуправу, удружење стиче својство правног лица. Надлежном органу аутономне покрајине поверено је вођење Регистра удружења чије се седиште налази на територији аутономне покрајине.

Почеци удруживања у Србији

У Србији постоје удружења која делују више од једног века, као нпр. Савез инжењера и техничара, који почетак свог рада везује за 1868. годину, када је у тадашњој Кнежевини Србији формирана „Техничарска дружина“ која је 1890. године прерасла у „Удружење српских инжењера“ или Ловачки савез Србије који је основан 1896. године.

У складу са општеприхваћеним нормама у правним системима држава чланица Европске уније, предвиђена решења допуштају могућност да удружења обављају привредну или другу активност којом стичу добит. Услов за то је да ова активност буде у вези са циљевима удружења, да је мањег обима, као и да је делатност експлицитно наведена у статуту удружења.

Овим законом биће створен нормативни основ којим се страном удружењу омогућава (односно његовом представништву у Републици Србији) да, уз претходни упис у Регистар, обавља делатност на територији Србије. За ово постоји низ разлога, посебно због чињенице да је међународним документима (Европска конвенција о признању статуса правног лица међународним невладиним организацијама) слобода деловања гарантована не само у оквирима државе у којој је удружење (невладина организација) основано, већ и ван њених граница. ►

РОК ЗА УСАГЛАШАВАЊЕ РАДА УДРУЖЕЊА СА ЗАКОНСКИМ ОДРЕДБАМА

Рок за пререгистрацију свих постојећих друштвених организација, удружења грађана и њихових савеза је осамнаест месеци.

Текст Предлога закона о удружењима доступан је на интернет презентацији Министарства за државну управу и локалну самоуправу:

<http://www.drzavnauprava.sr.gov.yu/pages/article.php?id=553> ■

Брже решавање комуналних проблема

ОСНИВАЊЕ КОМУНАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ

-У Шоку припрема текста Нацрта закона о комуналној полицији-

Посебна Радна група, образована решењем министра за државну управу и локалну самоуправу, почела је рад на припреми текста Нацрта закона о комуналној полицији. Уз помоћ Савета Европе и ОЕБС-а, припремљена је радна верзија нацрта која ће члановима Радне групе послужити као полазна основа у даљем раду. Поред представника ресорних министарстава, за чланове ове Радне групе именовани су и представници из неколико градова, као и еминентни домаћи стручњаци из области локалне самоуправе.

Правни основ за доношење овог закона представљају Закон о локалној самоуправи и Закон о главном граду, којима је предвиђено да градови, односно град Београд, образују комуналну полицију, обезбеђују и организују вршење послова комуналне полиције.

Разлози за увођење комуналне полиције

Потреба за увођењем комуналне полиције утврђена је на основу оцене да су у досадашњем функционисању градова и града Београда уочене знатне тешкоће у одржавању комуналног реда и обезбеђењу ефикасног обављања појединих послова из надлежности градова. То се посебно односи на остваривање безбедности у саобраћају и контроли мирујућег саобраћаја, заштиту животне средине, културних добара, локалних путева, улица и других објеката, заштиту од елементарних и других већих непогода, заштиту од буке и обезбеђивање спокојства грађана.

Радам комуналне полиције створиће се услови за систематско и дугорочно решавање бројних нагомиланих комуналних проблема који у великој мери утичу на квалитет живота у градовима у Републици Србији. Процењује се да ће организовање овакве службе и њено деловање на улицама градова допринети спречавању прекршаја комуналног реда, али и предупредити

прекршаје против јавног реда и мира. На овај начин ће се омогућити градовима да, у сарадњи са полицијом, преузму део одговорности за безбедан и миран живот својих становника.

Увођењем комуналне полиције ће се, између осталог, остварити и знатне уштеде, с обзиром на то да један комунални полицајац може успешно да обавља послове које, на пример, у случају уклањања нелегалних продајних објеката у постојећој ситуацији треба да обаве три службеника – комунални инспектор, тржишни инспектор и полицајац.

Увођење комуналне полиције у градовима и граду Београду прати савремене токове који наглашавају нову улогу и одговорност ових јединица локалне самоуправе у пружању безбедности и јачању њиховог партнерства са полицијом.

Искуства из региона

Искуства држава у окружењу које су ову идеју спровеле у пракси указују на то да комунална полиција, најшире посматрано, може имати надлежности у областима јавног превоза, паркирања, сузбијања бесправне градње, старања о комуналним објектима, уређења града, коришћења јавних површина, старања о чистоћи, уличној продаји итд. Тако је, на пример, задатак комуналне полиције у Подгорици да обавља надзор којим се обезбеђује комунални ред. Функција ове службе је првенствено превентивна, али ови полицајци могу да изрекну и наплате новчану казну. Комунална полиција Бања Луке је у последње време интензивније ангажована на проблемима везаним за недозвољено паркирање возила и уклањање уличних штандова.

Организовање комуналне полиције код нас у великој мери допринеће ефикаснијем раду градских служби, бржем решавању проблема, а самим тим и унапређењу квалитета живота у градовима. ■

Евројска унија из њрве руке

ПРОГРАМ СТИПЕНДИРАЊА МЛАДИХ ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА

-Нови њрограм Евројског фонда за Балкан њружа могућношћ младим државним службеницима из региона да њрођу кроз њраксу у земљама ЕУ-

Европски фонд за Балкан покренуо је „Програм стипендирања младих државних службеника земаља Западног Балкана – подршка изузетности и лидерству у управљању“ (Fellowship Programme for Young Government Officials from the Western Balkans – Supporting Excellence and Leadership in Governance), који има за циљ да допринесе развоју делотворних и ефикасних државних управа у региону путем организовања индивидуално прилагођене обуке и праксе за висококвалификоване младе професионалце из централних владиних институција земаља Западног Балкана.

О Европском фонду за Балкан

Европски фонд за Балкан је вишегодишња заједничка иницијатива неколико великих европских фондација која је осмишљена како би се подржале и спровеле иницијативе чији је циљ приближавање Западног Балкана Европској унији. Активности Европског фонда за Балкан усмерене су на појединце и организације из земаља Западног Балкана. Као директан наследник Међународне комисије за Балкан, Фонд отелотворава „стратегију изградње државе чланице“, чији су главни приоритети развој функционалних државних управа и изградња подршке процесу интеграције у ЕУ. Покретачи Европског фонда за Балкан су четири европске фондације – Robert Bosch Stiftung, King Baudouin фондација, Compagnia di San Paolo и ERSTE фондација.

Шта пружа ПРОГРАМ

Мото Програма Европског фонда за Балкан јесте потрага за будућим доносиоцима одлука који желе да својом енергијом и ентузијазмом обликују регионалну и европску сарадњу. У оквиру Програма биће додељено 20 стипендија за службенике из целог региона, којима се омогућава тромесечна пракса у институцијама влада Аустрије, Немачке, Белгије, Италије, Словеније, Чешке или Пољске. Учесће у Програму добитницима стипендије такође омогућава да унапреде знање у областима из своје струке, прођу обуку о општим питањима у вези са ЕУ, стекну вештине лидерства и управљања, као и да размене искуства са колегама из региона и из земаља чланица ЕУ.

КОМЕ ЈЕ ПРОГРАМ НАМЕЊЕН

За учешће у Програму могу да се пријаве државни службеници из министарстава земаља Западног Балкана. Програм је посебно намењен државним службеницима из ресорних министарстава који имају неколико година радног искуства у државној управи и већ се налазе на некој управљачкој позицији или се за њу припремају, а поседују и основно знање о систему ЕУ.

Општи услови за пријављивање

Да би се пријавио за учешће у Програму, државни службеник, између осталог, мора да:

- буде држављанин земље Западног Балкана;
- има највише 40 година;
- има најмање три (идеално пет) година радног искуства по завршетку студија;
- ради најмање две године као државни службеник у неком државном органу;
- има почетно искуство у управљању или перспективу преузимања управљачких одговорности;
- има одличне академске квалификације и одлично говори енглески језик, а пожељно је и да поседује основно знање језика земље за коју се пријављује;
- добро познаје домаћу и међународну политику и економију итд.

КАДА, КАКО, ГДЕ

Програм ће почети у јануару 2009. године интензивним курсевима језика земаља у којима ће државни службеници боравити. Од почетка априла до краја јуна 2009. године трајаће програм пракси и семинара у земљама ЕУ, који ће подразумевати тромесечно одсуство са радног места, за које службеници морају да добију претходну сагласност руководиоца.

Пријављивање за Програм спровешће се у три фазе: 1. online пријављивање; 2. подношење додатних докумената електронском поштом (по захтеву); 3. интервјуи.

Пријаве ће се подносити искључиво путем интернета, и то од 10. октобра до 10. новембра 2008. године.

Све трошкове учешћа у Програму, укључујући и месечни џепарац, сноси Европски фонд за Балкан.

Детаље о Програму и начину пријављивања можете преузети са интернет презентације Европског фонда за Балкан: www.balkanfund.org/fellowship2009 ■

Трећа годишња конференција Регионалне школе за државну управу

„УПРАВЉАЊЕ АКУМУЛИРАНИМ ОБИМОМ ЗАКОНОДАВСТВА“

-Прејоруке учесника конференције у Београду усмерене ка стварању јирисџиујачног, јасног и кохерентног законодавства-

Трећа годишња конференција Регионалне школе за државну управу (Regional School of Public Administration –ReSPA, у даљем тексту Респа) одржана је у Београду од 23. до 24. септембра 2008. године под називом „Управљање акумулираним обимом законодавства“ (Managing the Stock of Legislation).

Конференција је организована у сарадњи са Министарством за државну управу и локалну самоуправу и Канцеларијом за европске интеграције.

На конференцији су учествовали бројни еминентни стручњаци и предавачи, представници SIGMA-e (Support for Improvement in Governance and Management – заједничка иницијатива Организације за економску сарадњу и развој и Европске уније), као и представници појединих земаља са искуством из те области (Албанија, Аустрија, Хрватска, БЈР Македонија и Србија).

Под управљањем акумулираним обимом законодавства подразумева се спровођење и унапређење процедура за припрему и доношење закона и других прописа, као и „пречишћавање“ акумулираних прописа како би се укинули они који су непотребни и побољшали они који су нејасни или недоследни.

Конференција је организована са циљем да се представе начини на који различите државе управљају законодавством, да се размотре и размене национална и међународна искуства у овом домену, као и да се идентификују питања и области за обуке које ће Респа даље организовати.

О Респи је било више речи у септембарском издању е-билтена.

ПРОБЛЕМИ И ПРЕПОРУКЕ

Током дводневне конференције учесници су се усредсредили на разматрање начина и модела управљања законодавством, као актуелним питањем у готово свим земљама, нарочито у онима које пролазе кроз процесе демократизације и транзиције.

У том смислу, као инструмент који омогућава боље управљање законодавством, препоручено је успостављање, развој и афирмација електронских регистара прописа који би имали позитивноправну сигурност и омогућили доступност што већем кругу корисника (по могућству без наплате коришћења).

Будући да се обим законодавства с временом повећава, неопходно је вршити његову ревизију, било законодавства у целини или појединих законодавних

области, при чему истовремено треба искористити прилику да се оно преради на кохерентнији начин и тиме се поједноставе процеси и процедуре за његово управљање. У том правцу, учесници конференције нагласили су значај развоја националних политика кодификације, консолидације, прераде или прилагођавања законодавства. Такође, стављен је акценат на технику израде прописа и указано је на значај да језик буде јасан и једноставан.

СВЕОБУХВАТНА РЕФОРМА ПРОПИСА

На конференцији су представљена искуства земаља у региону. Највећи помаци учињени су у делу прописа који се тичу регулисања пословног окружења, кроз поступак тзв. „регулаторне гиљотине“, којим је из правног система уклоњен велики број правних прописа и норми које отежавају пословање. У Републици Србији је недавно покренут Пројекат „Свеобухватна реформа прописа – СРП“ чија сврха је једнократно стављање ван снаге или измена прописа који се не примењују или су застарели, као и оних који намећу непотребне административне процедуре или стварају непотребне трошкове привреди. Циљ СРП-а је стварање повољног привредног амбијента, смањење правне несигурности и повећање конкурентности домаће привреде на светском и европском тржишту. Након реализације целокупног Пројекта очекује се да административни трошкови пословања буду мањи за око 25%, као и да административне процедуре буду убрзане и редуковане на оптималан ниво. На овај начин Пројекат ће допринети једноставнијем функционисању привредних субјеката, а самим тим и побољшању климе за инвестирање у Србији. Предвиђено је да се реформа прописа заврши у периоду од 15 месеци.

ЗНАЧАЈ УПРАВЉАЊА ЗАКОНОДАВСТВОМ

Питање адекватног управљања законодавством блиско је повезано са процесима интеграције у међународне организације, а посебно са процесом приступања Европској унији будући да тај процес намеће усвајање великог броја нових закона, а самим тим и потребу да се води рачуна о његовом обиму и кохерентности.

Такође, приступачност и јасноћа законодавства олакшавају остварење владавине права, изградњу и очување поверења у правни систем и осигуравају транспарентност у односима између власти и грађана, као и између учесника на тржишту. ■

Република Србија
Министарство за државну управу и
локалну самоуправу

Бирчанинова 6, Београд
телефон: 011 3345 532, 011 3345 671
факс: 011 268 6868

e-mail: reforma.uprava@mpalsg.sr.gov.yu

www.mpalsg.sr.gov.yu

www.undp.org.yu

